T088 TKL 6 (28) Kinh Chuyển Pháp Luân Ưu Ba Đề Xá

Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1533

KINH CHUYEÅN PHAÙP LUAÂN ÖU BA ÑEÀ XAÙ Ghi nhaän veà söï phieân dòch: Kinh chuyeån Phaùp Luaân, do Nhö lai thuyeát giaûng ñaàu tieân. Öu Ba Ñeà Xaù laø teân goïi cuûa nghóa moân, do Boà-taùt Thieân Thaân khai thò. Ñöùc Phaät thuyeát Kinh naøy cho ai? Thuyeát cho naêm ngöôøi laø Kieàu Traàn Nhö... Nghóa aáy löu haønh ôû phöông naøy (Haùn). Chaéc chaén coù ngöôøi ñöùng ñaàu. Ñoù laø vaøo thôøi nhaø Nguïy, coù Cao Troïng Maät, ngöôøi vuøng Boät Haûi laøm chöùc Phieâu kî ñaïi töôùng quaân Khai phuû nghi ñoàng Tam ty ngöï söû trung uùy, oâng thöôøng mong caàu nghóa lyù ñuùng ñaén, choïn löïa chaân thaät löôïc boû giaû taïo, cho neân thænh caàu Phaùp sö Tyø Muïc Trí Tieân, cuøng ñeä töû laø Cuø Ñaøm Löu Chi, ôû taïi chuøa Kim Hoa trong thaønh Nghieäp, ñöa ra phaàn Öu Ba Ñeà Xaù (chuù giaûi) cuûa nghóa moân naøy. Baét ñaàu dòch töø ngaøy moàng moät thaùng taùm (kieán Daäu) naêm thöù ba nieân hieäu Höng Hoøa nhaø Ñaïi Löông, ñeán ngaøy möôøi moät thaùng möôøi moät (Canh Tyù) thì xong, goàm ba ngaøn chín traêm boán möôi hai lôøi (3942). Sa moân Ñaøm Laâm ñoái chieáu baûn dòch maø ghi nhaän.

SOÁ 1533 - KINH CHUYEÅN PHAÙP LUAÂN ÖU BA ÑEÀ XAÙ 482

KINH CHUYEÅN PHAÙP LUAÂN
ÖU BAØ ÑEÀ XAÙ
Taùc giaû: Boà-taùt Thieân Thaân.
Haùn dòch: Ñôøi Nguyeân Nguïy, Ñaïi sö Tyø Muïc Trí Tieân.
Toâi nghe nhö vaäy: Moät thôøi, Ñöùc Baø-giaø-baø truù taïi nuùi Kyø-xaø-quaät thuoäc thaønh Vöông-xaù, cuøng söï hieän dieän cuûa chuùng Ñaïi Tyø-kheo Taêng vaø Boà-taùt. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân baûo Boà-taùt Trí Vieân Ñaïi Haûi, ngöôøi coù bieän taøi öa giaûng noùi phaùp: Trí Vieân Ñaïi Haûi coù bieän taøi öa giaûng noùi phaùp, coù hai loaïi truù trì chuyeån phaùp luaân cuûa Nhö Lai. Nhöõng gì laø hai? Ñoù laø: 1. Truù trì chuùng sinh. 2. Truù trì phaùp. Naøy Trí Vieân Ñaïi Haûi, coù bieän taøi öa noùi phaùp! Hai loaïi truù trì chuyeån phaùp luaân cuûa Nhö Lai aáy, noùi cho ñeán heát Tu-ña-la naøy. Chaùnh phaùp luaân Tu-ña-la thuø thaéng naøy coù nghóa gì? Ñaáng Maâu-ni vöông khoâng theå nghó baøn, khoâng theå goïi, khoâng theå noùi, khoâng theå löôøng, khoâng theå duï, nhö hö khoâng, khoâng ñoaïn-khoâng thöôøng, thuaän nhaäp nhaân duyeân, vaéng laëng, vaéng laëng thuø thaéng, vaéng laëng toái thaéng, vaéng laëng baäc nhaát, nhö chaân lyù thaät khoâng hö voïng. Nhö Lai chuyeån phaùp luaân voâ thöôïng giaûng noùi Tu-ña-la naøy. Ngöôøi Thanh vaên, ñeä töû cuûa Nhö Lai, ñeä töû Thanh vaên aáy ñöôïc caùc tieân nhaân cuøng khen ngôïi. Vì nhaân duyeân aáy cho neân nay con xin ñöôïc giaûi thích. Giaûi thích nhö theá naøo? Ñaáng Ñaïi Maâu-vi vöông vôùi voâ löôïng coâng ñöùc, vì sao chuyeån luaân khoâng

theå nghó baøn, khoâng theå xöng löôøng,

SOÁ 1533 - KINH CHUYEÅN PHAÙP LUAÂN ÖU BA ÑEÀ XAÙ 483

toaøn thieän khoâng caáu, vaéng laëng baäc nhaát naøy? 1. Vì nghóa gì goïi laø Tu-ña-la thuø thaéng? 2. Vì nghóa gì goïi laø Theá Toân? 3. Vì sao Ñöùc Nhö Lai ôû taïi nuùi Kyø-xaø-quaät thuoäc thaønh Vöông- xaù, chuyeån phaùp luaân cuûa hai loaïi truù trì taïi ñaây maø khoâng ôû nôi khaùc? 4. Vì nghóa gì goïi laø Nhö Lai? 5. Vì nghóa gì goïi laø phaùp luaân? 6. Laïi nöõa, Ñöùc Theá Toân coù bao nhieâu chuyeån, bao nhieâu haønh maø chuyeån phaùp luaân? 7. Laïi nöõa, Theá Toân ôû ñaây noùi laø chuyeån. Vì sao phaùp moân khoâng sinh cuûa Nhö Lai, noùi taát caû phaùp laø khoâng vaän chuyeån, khoâng xoay veà? Cho neân bieát vaäy laø cuoái cuøng khoâng khôûi leân. Neáu chuyeån ôû ñaây, laøm sao traùnh ñöôïc Tu-ña-la kia? Tu-ña-la kia thì khoâng caàn traùnh. 8. Laïi nöõa, neáu ôû ñaây noùi veà phaùp truù trì chuùng sinh, thì truù trì caùc chuùng sinh aáy laø gì? Trong Baùt nhaõ Ba-la-maät, Nhö Lai baûo Toân giaû Tu- boà-ñeà: Giaû söû Nhö Lai coøn phaûi traûi qua kieáp soá ñeå noùi veà chuùng sinh. Chuùng sinh coù theå coù chuùng sinh, sinh dieät chaêng? Tu-boà-ñeà thöa: Baïch Theá Toân! Khoâng. Taát caû chuùng sinh töø voâ thæ ñeán nay ñeàu thanh tònh. Nhö Lai laïi ôû nôi kinh Voâ Caáu Danh Xöng (Kinh Duy Ma) noùi: Neáu truù vaøo töôûng phaùp, thì ñoù laø beänh lôùn. Neáu phaùp cuûa chuùng sinh ñeàu khoâng theå ñaït ñöôïc, vaäy thì Theá Toân seõ truù trì nôi naøo maø Chuyeån phaùp luaân? Vieäc naøy caàn phaûi ñöôïc giaûi thích. 9. Laïi nöõa, Theá Toân vì nghóa gì maø töø boû truù xöù roäng lôùn, nôi coù nhieàu ngöôøi tuï taäp, voâ löôïng ngöôøi thuø thaéng ôû beân caïnh, caùc vöôøn ñaày hoa, caây töôi ñeïp vi dieäu trang nghieâm. Taïi Ba-la-naïi, nôi ít ngöôøi qua laïi, döôùi boùng maùt cuûa caây Ba-tra-ly, trong vöôøn Loäc maø chuyeån phaùp luaân? Veà nhaân duyeân naøy caàn ñöôïc giaûi thích. 10. Laïi nöõa, ñaàu tieân Theá Toân ngoài nôi naøo ñeå, chuyeån phaùp luaân? 11. Laïi nöõa, khi Theá Toân chuyeån phaùp luaân coù bao nhieâu chuùng sinh boû aùc laøm thieän? 12. Noùi toùm laïi, chæ roõ nhö theá naøo ñeå truù trì chuùng sinh vaø truù trì phaùp? 13. Ñaây ñeàu laø nhöõng vaán naïn. Töø ñaây trôû xuoáng laø phaàn giaûi thích. Nay noùi phaùp kia, vì nghóa gì maø ñöôïc roäng lôùn, khoâng nhô baån vaøo baäc nhaát, khoâng theå xöng löôøng, khoâng theå nghó baøn, khoâng theå huûy hoaïi? Vì chaùnh giaùc raát saâu xa khoâng lay ñoäng.

SOÁ 1533 - KINH CHUYEÅN PHAÙP LUAÂN ÖU BA ÑEÀ XAÙ 484

Ñöùc Theá Toân ñaõ giaûng noùi kinh naøy. Hôn nöõa, nay laïi noùi veà söï roäng lôùn khoâng nhô, khoâng theå xöng löôøng, ñaõ ñöôïc chuùng sinh trong ba coõi ñeàu ca ngôïi. Vì sao Theá Toân laïi noùi Tu-ña-la thuø thaéng xa lìa taát caû loãi laàm, khoâng theå suy löôøng naøy? Veà nghóa naøy nay seõ giaûi thích. Ñöùc Theá Toân sôï raèng trong hoäi kia coù caùc chuùng Trôøi, A-tu-la, Ngöôøi, Roàng vaø Daï-xoa, Cöu-baøn-traø... nghe chuyeån phaùp luaân, taâm sinh nghi ngôø, khoâng bieát Ñöùc Theá Toân coù bao nhieâu loaïi truù trì maø chuyeån phaùp luaân? Theá Toân quaùn saùt taâm ngôø vöïc cuûa chuùng sinh, vì ñoaïn tröø moái nghi ngôø ñoù, cho neân Ngaøi noùi hai loaïi truù trì maø chuyeån phaùp luaân. Nghóa naøy theá naøo? Keä

noùi: Ngöôøi theá gian-Trôøi-Roàng-Tu la..., Phaùp chuû quaùn saùt bieát taâm nghi, Vì nghóa lyù ñoaïn heát nghi ngôø, Cho neân thuyeát Tu-ña-la naøy. Laïi nöõa, vì coù dieäu löïc Ñaïi Bi, muoán ñem laïi lôïi ích cho chuùng sinh, cho neân Theá Toân noùi kinh naøy. Ñaïi Bi Theá Toân noùi veà nghóa naøy laø sao? Nay noùi Ñöùc Theá Toân ñoái vôùi caùc chuùng sinh nhö vaäy, bieát laø khoâng coù chuùng sinh, vì caùc phaùp ñeàu nhö thaønh Caøn-thaùt-baø. Truù trì chuùng sinh vaø truù trì phaùp, bieát nhö vaäy roài môùi chuyeån phaùp luaân. Nghóa naøy theá naøo? Keä noùi: Bieát roõ theá gian laø voâ ngaõ, Hö aûo nhö thaønh Caøn-thaùt-baø, Truù trì chuùng sanh-truù trì phaùp, Nhö lai duøng Ñaïi Bi tuyeân thuyeát. Vì thò hieän naêng löïc cuûa mình cho neân coù theå noùi nghóa. Theá gian laïi khoâng coù khaû naêng truù trì, chæ coù Phaät môùi coù khaû naêng taïo ra hai loaïi truù trì. Laïi khoâng coù ngöôøi naøo coù khaû naêng chuyeån phaùp luaân, nhö Ta ñaõ chuyeån. Coøn coù nghóa nöõa, keä noùi: Khoâng phaûi laø cung ñieän coõi Trôøi, Khoâng phaûi nhaø cuûa A-tu-la, Loaøi phi nhaân soáng ôû Long cung, Coù chuùng sanh thuoäc loaïi nhö vaäy, Khoâng theå xöng goïi vaøo baäc nhaát, Xa lìa loãi laàm-dieät ba khoå, Trôøi vaø Ngöôøi cung kính leã laïy, Kheùo leùo chuyeån phaùp luaân baäc nhaát. Laïi nöõa, voâ löôïng khoå, ñaày ñuû voâ löôïng, sau ñoù môùi ñöôïc quaû vò Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc. Khi môùi tu haïnh Boà-taùt, neáu nghe

noùi ñieàu naøy, thì taâm sinh khieáp nhöôïc. Ñeå tröø boû söï khieáp nhöôïc ñoù, Nhö Lai chæ roõ nghóa giaùc ngoä thanh tònh khoâng nhô naøy. Neáu voâ löôïng khoå, ñaày ñuû voâ löôïng, seõ ñöôïc quaû vò Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc vôùi voâ löôïng coâng ñöùc ñeå chæ roõ phaùp luaân naøy. Keä noùi: Caùc thöù vaøng, ngoïc vaø chaâu chaâu Vôï con-ñaát nöôùc ñeàu boá thí, Ñaàu-maét-tay chaân cuøng xöông tuûy, Taát caû ñeàu boá thí toát ñeïp, Caùc loaïi khoå haïnh vaø trì giôùi, Hieám coù ñöôïc thaân töôùng nhö Phaät, Coâng ñöùc khoâng theå naøo noùi ñöôïc, Vì ngöôøi nghi sôï maø chæ roõ. Vôùi yù taêng thöôïng, quaùn saùt taâm chuùng sinh ñuû voâ löôïng coâng ñöùc cho neân Phaät chuyeån phaùp luaân. Laïi nöõa, ngöôøi chöa phaùt taâm Boà-ñeà, Thanh vaên vaø Duyeân giaùc Thöøa, muoán ñi vaøo caûnh giôùi Nieát-baøn, ôû trong Ñaïi thöøa, vì vaäy ñem nghóa naøy chæ cho hoï. Laïi coøn coù, yù toát ñeïp, neáu coù Thanh vaên-Duyeân giaùc Thöøa..., ñi vaøo caûnh giôùi Nieát-baøn, thì seõ khoâng coøn chuyeån phaùp luaân voâ thöôïng nöõa. Keä noùi: Taâm Tieåu thöøa rôøi xa Töø Bi, Muoán tieán vaøo hai coõi Nieát-baøn, Ñaáng Maâu-ni thuyeát ra kinh naøy, Khieán an truù trong Thöøa baäc nhaát. Laïi nöõa, ngöôøi coù phöôùc naøy ñöôïc lôïi ích hoan hyû. Nghóa naøy chæ roõ moïi söï toát ñeïp nhaát treân ñôøi cuõng khoâng saùnh noåi vôùi söï chuyeån phaùp luaân, khoâng thaày naøo baèng thaày cuûa ta. Keä noùi: Neáu ñaõ quy y vôùi Ñöùc Phaät, Nay quy y-seõ coøn quy y, Maâu-ni tuøy hyû vôùi ngöôøi aáy, Thuyeát cho nghe Tu-ña-la naøy. Caû keû nöông theo ngoaïi ñaïo, cuøng coù lôïi ích. Nghóa naøy chæ roõ vôùi thaân maàu nhieäm khoâng nhô, ñöôïc trang nghieâm vôùi caùc coâng ñöùc. Thaày cuûa oâng khoâng theå so saùnh, vì thaày cuûa oâng khoâng coù khaû naêng khieán cho oâng ñaït ñöôïc phaùp thieän voâ laäu. Keä noùi: Nöông vaøo nhöõng haïng aùc tri

thöùc, Nhö Lai thaáy roõ khaép theá gian, Bôûi vì daãn daét cho ngöôøi aáy, Thuyeát cho hoï nghe kinh baùy naøy.

SOÁ 1533 - KINH CHUYEÅN PHAÙP LUAÂN ÖU BA ÑEÀ XAÙ 486

Taát caû caùc trí kieâu maïn vaéng laëng theâm lôïi ích. Ñeå chæ roõ nghóa naøy, baäc Nhaát thieát trí cuûa ta hoâm nay môùi chuyeån phaùp luaân voâ thöôïng. Laøm sao oâng thaønh ngöôøi Nhaát thieát trí? Keä noùi: Ñöùc Phaät laàn ñaàu chuyeån phaùp luaân, Coù theå tröø Thöôøng-Ñoaïn ñieân ñaûo, Khoâng theå naøo chuyeån phaùp luaân tònh, Ñoù khoâng phaûi laø Nhaát thieát trí. Mong caàu quaû baùo toát ñeïp roäng lôùn voâ thöôïng, ruoäng phöôùc lôïi ích, laø chæ roõ quaû baùo khoâng theå nghó baøn, coù khaû naêng ban cho chuùng sinh; neáu ai coù khaû naêng chuyeån phaùp luaân voâ thöôïng, boá thí cho ngöôøi kia, thì keû ñoù chaéc chaén seõ ñöôïc quaû baùo to lôùn. Keä noùi: Neáu nhö coù ngöôøi coù theå chuyeån, Chaùnh phaùp luaân voâ thöôïng dieäu kyø, Ngöôøi boá thí phaàn ít nhö vaäy, Ñöôïc quaû baùo khoâng gì saùng baèng. Laïi nöõa, Boà-taùt tu haønh ñaït ñöôïc quaû baùo lôïi ích. Ñeå chæ ra nghóa naøy, Theá Toân noùi: Phaùp luaân cuûa Ta coù khaû naêng ñem laïi lôïi ích to lôùn, Ta ñaõ tu haønh traûi traêm ngaøn khoå haïnh, qua voâ löôïng öùc Na-do-tha kieáp, coù khaû naêng thí xaû nhöõng thöù khoù thí xaû, ví nhö bieån tuoân traøn trong taâm khoâng döøng laïi. Laïi noùi kieáp tröôùc, khi coøn laøm thaân Ma Na Baø, caû vôï con Ta ñeàu xaû thí. Laïi noùi kieáp tröôùc, khi laøm vua Phaïm Ñöùc, Ta ñaõ cho caû hai ñöùa con ñaùng yeâu, taâm Ta khoâng naûy sinh hoái tieác. Laïi noùi kieáp tröôùc, luùc laøm vua Thieän Nha raát ñoan nghieâm, Ta ñaõ ñem coâ con gaùi Toân Ñaø Lôïi ñeïp nhaát trong caùc coâ con gaùi, ñeå cho Baø-la-moân. Laïi noùi kieáp tröôùc, khi laøm vua Ñöùc Taïng chöùng ñöôïc Ñaø-la-ni, trong suoát baûy ngaøn naêm Ta chöa töøng naèm moät laàn naøo. Laïi noùi trong kieáp tröôùc, laøm Thaùi töû cuûa vua Baát Tö Nghò Coâng Ñöùc Baûo Ñöùc, tuoåi coøn treû maø Ta tinh thoâng taát caû nghóa luaän, ñaõ vì chuùng sinh maø giaûng noùi. Laïi noùi kieáp tröôùc, laøm Tieân Thaân Traáp, Ta ñaõ bò caét tay chaân cuûa mình maø khoâng sinh giaän hôøn, coøn giaûng noùi phaùp nhaãn cho hoï. Laïi noùi kieáp tröôùc, laøm vua Nguyeät Quang, Ta ñaõ töï chaët ñaàu ñeå boá thí maø khoâng sinh hôøn giaän. Laïi noùi kieáp tröôùc, laøm thaân ñoàng töû cuûa vua, Nhaát thieát chuùng sinh Sôû Hyû Kieán, luùc Ta möôøi hai tuoåi, ñaõ aên höông ñoát thaân ñeå cuùng

SOÁ 1533 - KINH CHUYEÅN PHAÙP LUAÂN ÖU BA ÑEÀ XAÙ 487

döôøng Phaät phaùp, taâm khoâng caûm thaáy hoái tieác. Laïi noùi kieáp tröôùc, Ta laøm y sö trò beänh cho vua ñaõ chöõa khoûi moïi chöùng beänh nan y cho taát caû loaøi ngöôøi trong coõi Dieâm-phuø-ñeà. Taát caû voâ löôïng ñieàu khoå naõo nhö vaäy, Ta ñeàu ñaõ laøm vaø ñem laïi cho chuùng sinh raát nhieàu lôïi ích. Ta ñaõ chöùng ngoä ñöôïc caùc haïnh khoå cuûa Boà-taùt nhö vaäy vaø ñaõ thò hieän ñaéc quaû, thò hieän lôïi ích. Theá Toân ñaõ giaûng noùi Tu-ña-la naøy. Keä noùi: Neáu nhaân toá ban ñaàu nhö vaäy, Khoå haønh-xaû thaân maïng raát nhieàu, Ngöôøi ngheøo khoù khoán khoå xin aên, Tuøy theo mong caàu ñeàu giuùp cho, Xa lìa taát caû nhöõng loãi laàm, Phaùp luaân vaéng laëng vaøo baäc nhaát, Thuyeát giaûng khoâng

huûy hoaïi baäc nhaát, Vì vaäy nay Ta chuyeån phaùp luaân. Vì nghóa gì goïi laø Theá Toân? Bôûi vì coù khaû naêng tieáp nhaän moïi söï cuùng döôøng, cho neân goïi laø Theá Toân. Laïi coù nghóa khaùc, nhö phaàn giaûi thích veà taâm Boà-ñeà, trong ñoù chæ roõ. Vì sao Nhö Lai ôû trong nuùi Kyø-xaø-quaät thuoäc thaønh Vöông-xaù, chuyeån phaùp luaân cuûa hai loaïi truù trì maø khoâng ôû nôi khaùc, vaán naïn nhö vaäy khoâng thích hôïp. Tuøy theo xöù sôû naøo thì vaán naïn veà ñieàu naøy seõ khoâng cuøng taän. Ñöùc Theá Toân neáu ôû taïi nôi choán khaùc ñeå du haønh, cuõng coù vaán naïn naøy, vaäy thì khoâng cuøng taän. Laïi coù nghóa khaùc; nhö phaàn giaûi thích veà taâm Boà-ñeà, trong ñoù chæ roõ. Vì nghóa gì maø goïi laø Nhö Lai? Nay seõ noùi nghóa ñoù. Nhö thaät maø ñeán cho neân goïi laø Nhö Lai. Phaùp naøo goïi laø Nhö? Nieát-baøn goïi laø Nhö. Chuùng sinh vaø phaùp, hai loaïi ñoù khoâng Nhö. Nhö Theá Toân noùi: Caùc Tyø-kheo! Ñeä nhaát Thaùnh ñeá laø phaùp khoâng hö voïng, goïi laø Nieát-baøn. Hieåu bieát cho neân goïi laø Lai. Khaùc aâm thanh luaän veà caûnh giôùi, bieát vaên töï luaän veà caûnh giôùi, nhö ngöôøi theá gian noùi: Ngöôøi naøy sinh ñeán ñaây. Ñaây laø trình baøy veà nghóa gì? Ñaây laø trình baøy veà trí tueä ñaày ñuû. Nghóa Lai laø nhö vaäy: Nieát-baøn goïi laø Nhö. Hieåu bieát goïi laø Lai. Vì Chaùnh giaùc veà Nieát-baøn, cho neân goïi laø Nhö Lai. Laïi nöõa, Khoâng-voâ töôùng-voâ nguyeän goïi laø Nhö, vì nhö taát caû haïnh ñoù, cho neân goïi laø Nhö Lai. Laïi nöõa, boán Thaùnh ñeá naøy goïi laø Nhö. Chaúng phaûi laø ngöôøi khaùc

SOÁ 1533 - KINH CHUYEÅN PHAÙP LUAÂN ÖU BA ÑEÀ XAÙ 488

thaáy roõ taát caû haønh ñoù, cho neân goïi laø Nhö Lai. Laïi nöõa, heát thaûy phaùp Phaät nhö vaäy goïi laø Nhö. Töø phaùp ñoù ñi ñeán trong coõi ngöôøi naøy cho neân goïi laø Nhö Lai. Laïi nöõa, Nhö goïi laø saùu Ba-la-maät: Boá thí, Trì giôùi, Nhaãn nhuïc, Tinh tieán, Thieàn ñònh, Baùt nhaõ. Chaùnh giaùc caùc phaùp aáy ñaõ ñeán, cho neân goïi laø Nhö Lai. Thaät söï thí xaû, an truï nôi tueä vaéng laëng laø Nhö. Nhö caùc phaùp voâ thöôïng, ñeàu ñaït chaùnh bieán tri cho neân goïi laø Nhö Lai. Taát caû Boà-taùt nhö vaäy ôû möôøi ñòa Hoan hyû, Ly caáu, Minh, Dieäm, Nan thaéng, Hieän tieàn, Vieãn haønh, Baát ñoäng, Thieän tueä, Phaùp vaân, ñoù goïi laø Nhö. Nhö caùc phaùp voâ thöôïng ñeàu ñaït Chaùnh bieán tri, cho neân goïi laø Nhö Lai. Nhö laø taùm ñaïo ñaït ñeán cho neân goïi laø Nhö Lai. Vì coù Baùt nhaõ Ba-la- maät vaø ñuû phöông tieän ñaït ñeán ñaày ñuû, cho neân goïi laø Nhö Lai. Hoaëc goïi laø Nhö Khöù. Noùi Nhö Khöù laø hoaëc duøng Nhö maø noùi, cho neân goïi laø Nhö Khöù. Laïi nöõa, Nhö Khöù laø ñi khoâng trôû laïi, cho neân goïi laø Nhö Khöù. Vì nghóa gì goïi laø Phaùp luaân? Nay seõ noùi: Vì Theå cuûa phaùp laø luaân (baùnh xe) cho neân goïi laø Phaùp luaân. Ví nhö ôû theá gian, Theå cuûa chaát ñoàng laø bình, cho neân goïi laø chieác bình ñoàng. Vì Theå cuûa goã laøm baùnh xe cho neân goïi laø baùnh xe goã. Ñaây cuõng nhö vaäy, Theå cuûa phaùp laøm baùnh xe, cho neân goïi laø baùnh xe phaùp (phaùp luaân), laø chæ roõ nhö vaäy. Sao goïi laø phaùp? Nghóa laø ba möôi baûy phaùp phaàn Boà-ñeà. Phaùp naøy laø baùnh xe, cho neân goïi laø baùnh xe phaùp. Laïi nöõa, töï Theå cuûa moïi phaùp voán coù nghóa giaùc ngoä, laø nghóa cuûa phaùp luaân. Laïi nöõa, taát caû phaùp voán coù nghóa trang nghieâm thuø

thaéng. Laïi nöõa, laø nghóa laáy-boû. Nhöõng nghóa nhö vaäy, ñeàu goïi laø phaùp luaân. Boû ñi nhöõng vaät gì? Laø boû höõu vi. Nhaän laáy nhöõng vaät gì? Laø nhaän Nieát-baøn. Laïi nöõa, coù khaû naêng phaù tan taát caû phieàn naõo, cho neân goïi laø baùnh xe. Phaùp Vöông vaän chuyeån baùnh xe ñuùng thôøi, baùnh xe trò vì thieân haï nhö baùnh xe cuûa Luaân vöông, vaàng aùnh saùng soi chieáu trong taát caû theá gian nhö vaàng tinh tuù saùng ngôøi. Laïi nöõa, baùnh xe phaùp laø voøng baùnh xe khoâng coù hai beân ñoaïn- thöôøng maø ñeàu laø baát ñònh. Laïi nöõa, baùnh xe khoâng sinh, nhö nhaân duyeân sinh. Laïi nöõa, baùnh xe khoâng hai, nhö maét vaø saéc, cho ñeán yù vaø phaùp ñeàu khoâng hai, cho neân bieát.

Baùnh xe khoâng naém baét ñöôïc, bôûi vì phaùp ba ñôøi khoâng theå naém baét ñöôïc. Laïi nöõa, baùnh xe khoâng, vì lìa moïi kieán chaáp, Laïi nöõa, baùnh xe voâ töôùng laø quaùn saùt taát caû töôùng, lìa caùc töôùng. Laïi nöõa, baùnh xe Voâ nguyeän, vì lìa ba coõi. Taát caû phaân bieät maø khoâng khaùc gì nhöõng baùnh xe khaùc, vì taát caû phaùp ñeàu khoâng phaân bieät. Laïi nöõa, trong Tu-ña-la A-na-baø-ñaït-ña Long vöông, Ñöùc Theá Toân baûo Long vöông: Hieàn Thuû Long vöông! Laïi nöõa, phaùp luaân thaät söï khoâng laøm hö hoaïi haønh, nhö vaäy goïi laø luaân, ba ñôøi bình ñaúng khoâng coù baùnh xe töï Theå, vì lìa hai thöù kieán chaáp coù-khoâng. Laïi nöõa, baùnh xe lìa, vì thaân khoâng nhieãm. Laïi nöõa, baùnh xe khoâng vöôùng maéc, vì lìa taâm-yù, yù thöùc... Baùnh xe khoâng coù xöù sôû, vì boû taát caû söï soáng theo nghieäp höõu vi. Laïi nöõa, baùnh xe thaät, vì tri kieán raát chaân thaät. Laïi nöõa, baùnh xe ñeá, vì tu taäp chaân chaùnh khoâng hö hoaïi. Laïi nöõa, baùnh xe khoâng cuøng taän, vì chæ baøy khoâng cuøng taän. Laïi nöõa, baùnh xe phaùp giôùi, vì taát caû phaùp ñeàu vaän haønh. Laïi nöõa, baùnh xe thaät teá, vì giôùi haïn tröôùc-sau khoâng phaûi laø baùnh xe giôùi haïn. Laïi nöõa, baùnh xe Nhö Nhö, vì töï Theå cuûa caùc phaùp khoâng coù töï Theå, ñaõ laø baùnh xe voâ vi thì taát caû moïi ñeàu ngôø vöïc ñeàu quaùn saùt xaùc ñònh roõ raøng. Laïi nöõa, baùnh xe thöôøng coøn, vì söï taäp hôïp cuûa taùnh thaùnh. Laïi nöõa, baùnh xe Khoâng, vì khoâng nhaän thaáy taát caû vaät trong ngoaøi. Laïi nöõa, baùnh xe Voâ töôùng, vì taát caû töôùng ñeàu khoâng phaân bieät. Laïi nöõa, baùnh xe Voâ nguyeän, vì taát caû phaùp khoâng baùm theo duyeân. Laïi nöõa, baùnh xe voâ vi, vì taát caû lôøi giaûng noùi ñeàu Khoâng cho neân khoâng theå neâu baøy. Nhö vaäy, Ñöùc Theá Toân ñaõ giaûng noùi veà phaùp luaân. Nhöõng söï vieäc treân ñaây ñeàu laø nghóa cuûa phaùp luaân. Laïi nöõa, Theá Toân coù bao nhieâu chuyeån, bao nhieâu haønh? Chuyeån phaùp luaân, nghóa ñoù nay seõ noùi: Phaùp luaân ñaõ chuyeån ba laàn coù möôøi hai haønh. - Chuyeån laàn thöù nhaát: Ñaây laø Khoå Thaùnh ñeá. Ñaây laø Taäp Thaùnh ñeá.

Ñaây laø Dieät Thaùnh ñeá. Ñaây laø Khoå-Dieät-Ñaïo Thaùnh ñeá. - Chuyeån laàn thöù hai: Ñaây laø Khoå Thaùnh ñeá, cho neân bieát. Ñaây laø Khoå-Taäp, cho neân ñoaïn. Ñaây laø Khoå-Dieät, cho neân chöùng. Ñaây laø Khoå-Dieät-Ñaïo, cho neân tu. -

Chuyeån laàn thöù ba: Ñaây laø Khoå Thaùnh ñeá, ñaõ bieát. Ñaây laø Khoå-Taäp, ñaõ ñoaïn Ñaây laø Khoå-Dieät, ñaõ chöùng. Ñaây laø Khoå-Dieät-Ñaïo, ñaõ tu. Ñaây laø noùi ba laàn chuyeån nhö vaäy Khoå Trí-Taäp trí-Dieät trí-Ñaïo trí nhö vaäy Khoå ñeá coù trí chuyeån ba laàn nhö vaäy Taäp ñeá nhö vaäy, Dieät ñeá nhö vaäy. Ñaïo ñeá coù ba chuyeån laàn trí. Ñöùc Phaät thuyeát giaûng coù möôøi hai haønh noùi nhö vaäy. Vì sao? Bôûi vì haønh khaùc bieät nhö vaäy ôû trong Khoå ñeá coù trí chuyeån ba laàn. Taäp ñeá haønh khaùc, Dieät ñeá haønh khaùc, Ñaïo ñeá haønh khaùc, ñeàu coù trí chuyeån ba laàn. Ñaây laø noùi veà coù möôøi hai haønh nhö vaäy. Khoå laø naêm aám. Töôùng cuûa Khoå laø naêm aám, ñoù goïi laø Khoå. Töôùng cuûa khoå kia laø Khoâng, thoâng ñaït veà Khoâng naøy, thì goïi laø khoå trí Thaùnh ñeá. AÙi söû laø nhaân cuûa naêm aám kia, thaáy nhaân thì goïi laø Taäp. Neáu chaúng phaân bieät, khoâng phaân bieät, khoâng nhaän laáy, khoâng tieáp xuùc nhaân cuûa aùi, thaáy roõ nhaân, thì goïi laø Trí taäp Thaùnh ñeá. Neáu naêm aám kia cuoái cuøng dieät giôùi haïn tröôùc khoâng ñeán-giôùi haïn sau khoâng ñi-giôùi haïn giöõa khoâng ñaït ñöôïc, ñoù goïi laø Dieät. Bieát roõ noù nhö vaäy thì goïi laø Dieät trí Thaùnh ñeá. Nhaän bieát nhö theá, ñaáy goïi laø Trí dieät Thaùnh ñeá. Neáu Ñaïo ñaõ ñöôïc roài, duyeân laáy khoå trí-taäp trí-dieät trí, töôùng bình ñaúng kia laø trí khoâng hai, thì ñoù goïi laø Khoå-Dieät-Ñaïo trí Thaùnh maø khi noùi Thaùnh ñeá nhö theá? Vì neáu phaân bieät chaân lyù naøy thì khoâng cuøng taän. Hôn nöõa, bieát boán Thaùnh ñeá nhö vaäy seõ ñöôïc giaûi thoaùt. Ñoù laø bieát khoå, nguyeân nhaân cuûa khoå, dieät khoå, veà sau môùi coù ñöôïc phöông tieän. Boán Thaùnh ñeá nhö vaäy, nghóa naøy theo thöù töï maø noùi nhö vaäy. Laïi nöõa, töôùng bình ñaúng laø sao? Goïi Thaùnh ñeá laø phaùp khoâng hö voïng. Vì khoâng hö voïng cho neân goïi laø ñeá. Moãi moãi töï töôùng ñeàu khoâng

hö voïng. Phaùp khoâng hö voïng nhö vaäy laø töôùng bình ñaúng. Laïi nöõa, töôùng thuø thaéng laø sao? Thuø thaéng thì töôùng khoå laø böùc baùch, töôùng Taäp laø coù khaû naêng sinh khôûi, töôùng Dieät laø vaéng laëng, töôùng Ñaïo laø töôùng xuaát ly. Laïi nöõa, möôøi hai haønh hoaëc nghòch-hoaëc thuaän, coù möôøi hai phaàn chuyeån theo nhaân duyeân sinh. Laïi nöõa, roäng khaép caùc Tu-ña-la ñeàu noùi: Phaân bieät ñuùng ñaén thì coù theå phaân bieät. Quaùn saùt baát thieän cho neân sinh ra voâ minh, khoâng phaûi laø phaùp coù sinh ra, nhö vaäy cho ñeán nhieàu noãi khoå tuï taäp, noù coù vaø dieät nhö vaäy. Chuyeån phaùp luaân möôøi hai haønh ôû beân caïnh, neáu nhaän bieát ñaày ñuû veà Tam baûo. Laïi nöõa, Theá Toân noùi chuyeån trong naøy, vì sao phaùp moân khoâng sinh maø Nhö Lai giaûng noùi taát caû phaùp? Vì khoâng chuyeån-khoâng quay veà, cho neân bieát nhö vaäy. Vì cuoái cuøng khoâng phaùt khôûi theo thöù töï nhö vaäy. Nghóa ñoù nay seõ giaûi thích. Nôi kia noùi Chaân ñeá nôi naøy noùi Theá ñeá, laïi noùi vaøo luùc naøy. Ñaây laø ñoái trò vôùi söï tin nhaän cho neân noùi ñeán nghóa naøy, ñaõ noùi vì vaäy nay vaãn noùi. Hôn nöõa, ñaây laø nghieäp ban ñaàu cuûa Boà-taùt, cho neân noùi nhö vaäy. Ngöôøi ñaït ñöôïc ñòa Ñaïi thöøa, khoâng tranh luaän nhö vaäy. Neáu phaùp vaø chuùng sinh ñeàu khoâng theå naém baét ñöôïc, vaäy thì Ñöùc Theá Toân seõ truù trì ôû nôi naøo

maø chuyeån phaùp luaân? Nghóa ñoù nay seõ giaûi thích. Vì taâm Ñaïi Bi, Ñöùc Phaät khoâng chaáp giöõ chuùng sinh, cuõng khoâng chaáp giöõ vaøo phaùp, nhöng thöôøng truù trì chuùng sinh vaø phaùp, cho neân ñaõ chuyeån phaùp luaân. Laïi nöõa, trong Tu-ña-la Long vöông hoûi Ñöùc Theá Toân, noùi: Nhö hö khoâng chuyeån goïi laø chuyeån phaùp luaân. Laïi nöõa, ñaây laø Theá Toân duøng phöông tieän, vì caùc phaùp khoâng coù teân goïi maø möôïn teân goïi giaûng giaûi. Vì vaäy keä noùi: Taát caû caùc phaùp khoâng coù teân, Laäp ra teân ñeå goïi phaùp. Theá Toân theo phaùp voán nhö vaäy khoâng chaáp giöõ chuùng sinh, nhöng vì ñoái trò giaùo hoùa chuùng sinh, cho neân noùi phaùp. Duø khoâng chaáp laáy phaùp nhöng thöôøng xuyeân giaûng noùi roäng veà taát caû caùc phaùp. Laïi nöõa, trong kinh Baùt Nhaõ Ba La Maät vaø Voâ Caáu Danh Xöng

SOÁ 1533 - KINH CHUYEÅN PHAÙP LUAÂN ÖU BA ÑEÀ XAÙ 492

noùi: Vì bieát chaân lyù thaät, cho neân Nhö Lai noùi chaân lyù theá gian. Nhö vaäy laø khoâng coù loãi. Laïi nöõa, Theá Toân vì nghóa gì maø tröø boû nôi choán roäng lôùn thoaùng maùt vôùi voâ soá caây-hoa ñeïp ñeõ trang nghieâm, coù voâ löôïng ngöôøi thuø thaéng, ñeàu taäp hôïp veà ñoù, ñeå ñeán thaønh Ba-la-naïi laø nôi ít ngöôøi lui tôùi, döôùi boùng maùt caây Ba-tra-ly, trong vöôøn Loäc uyeån maø chuyeån phaùp luaân? Nghóa ñoù nay seõ giaûi thích. Quaù khöù xa xöa, Ñöùc Theá Toân ñaõ töøng ôû nôi ñoù (Ba-la-naïi). Trong saùu möôi ngaøn öùc na-do-tha hoäi, Theá Toân thöïc hieän boá thí roäng khaép. Nôi ñoù, Ngaøi ñaõ töøng cuùng döôøng saùu möôi ngaøn öùc na-do-tha Ñöùc Phaät. Cuõng ôû nôi ñoù, ñaõ coù chín möôi moát ngaøn öùc Ñöùc Phaät chuyeån phaùp luaân. Nôi ñoù thöôøng coù nhieàu vò tieân tu haïnh vaéng laëng. Vì coù caùc coâng ñöùc to lôùn nhö vaäy, cho neân Ñöùc Theá Toân ñeán nôi ñoù ñeå chuyeån phaùp luaân. Veà nghóa naøy ñaõ giaûi thích, nay laïi noùi theâm. Laïi trong kinh Quaûng Phoå coù keä noùi raèng: Ta thöïc hieän boá thí phaùp hoäi, Saùu möôi ngaøn öùc na-do-tha, Cuõng ñaõ töøng cuùng döôøng chö Phaät, Saùu möôi ngaøn öùc na-do-tha. Xöù sôû toát ñeïp Ba-la-naïi, Coù Tieân nhaân xa xöa thuø thaéng, Caùc haøng Trôøi-Roàng vaøo baäc nhaát, Thöôøng ca ngôïi xöù sôû thuyeát phaùp. Chín möôi moát öùc Phaät tröôùc kia, Ta nhôù laïi thuø thaéng voâ thöôïng, ÔÛ trong khu röøng tuyeät vôøi naøy, Chuyeån phaùp luaân voâ thöôïng baäc nhaát. Nôi naøy coù Tieân nhaân thuø thaéng, Tòch tónh vôùi soá na-do-tha, Thöôøng an truù trong vöôøn Loäc Uyeån, Cho neân goïi laø xöù Tieân nhaân. Trong khö röøng thuø thaéng nhö vaäy, Chuyeån phaùp luaân voâ thöôïng baäc nhaát. Ñaõ chuyeån nhö vaäy, laïi vì phaùp-ngöôøi ñaõ chuyeån nhö vaäy. Laïi nöõa, laàn ñaàu tieân Ñöùc Theá Toân ñaõ ngoài ôû nôi naøo ñeå chuyeån phaùp luaân? Nghóa ñoù nay seõ giaûi thích. Ñöùc Theá Toân ñaõ ngoài nôi ñieän Ñaïi vieân vôùi voâ löôïng maøu saéc vi dieäu thanh tònh, vôùi nhieàu chaâu baùu trang nghieâm, treân toøa sö töû maø

chuyeån phaùp luaân. Ñaây laø noùi ôû choã naøo? Trong kinh Quaûng Phoå noùi nhö theá naøy: Caùc Tyø-kheo! Coù chö Thieân ôû moïi nôi, bieát ôû thaønh Ba- la-naïi saép chuyeån phaùp luaân, ñeå coù lôïi ích to lôùn, cho neân xaây ñieän Ñaïi vieân raát

roäng raõi, trang nghieâm vaø traùng leä. Cung ñieän ñoù chieám moät chu vi roäng baûy traêm do-tuaàn. Treân hö khoâng, chö Thieân duøng loïng baùu, côø phöôùn ñeå trang nghieâm. Caùc Thieân töû coõi Duïc trong hö khoâng ôû phía treân, ñem taùm möôi boán ngaøn toøa sö töû daâng leân cuùng döôøng Nhö Lai. Cuùng döôøng Nhö Lai roài taát caû thænh caàu: Chæ mong Nhö Lai an toïa treân toøa sö töû cuûa con maø chuyeån phaùp luaân. Taát caû caùc Thieân töû ñeàu troâng thaáy Ñöùc Theá Toân an toïa treân toøa sö töû maø hoï ñaõ daâng cuùng ñeå chuyeån phaùp luaân. Ñöùc Theá Toân ñaõ laøm thoûa yù muoán cuûa taát caû Thieân töû nhö vaäy. Laïi nöõa, khi Ñöùc Theá Toân chuyeån phaùp luaân, coù bao nhieâu chuùng sinh ñaõ boû ñieàu aùc-laøm ñieàu thieän? Nghóa ñoù nay seõ giaûi thích. Coù naêm Tyø-kheo nhö Kieàu Traàn Nhö..., laïi coù chö Thieân vôùi soá saùu möôi öùc. Laïi coù taùm möôi öùc chö Thieân ôû coõi Saéc. Laïi coù taùm möôi boán ngaøn öùc ngöôøi theá gian. Theá Toân noùi phaùp ôû choã naøo? Kinh Quaûng Phoå kia coù keä noùi: Caùc Tyø-kheo A-nhaõ-cö-laân… Cuøng vôùi naêm Tyø- kheo nhö vaäy, Chö Thieân goàm coù saùu möôi öùc, Ñeàu ñaït ñöôïc phaùp nhaõn thanh tònh. Taùm möôi öùc chö Thieân coõi Saéc, Ñöôïc phaùp nhaõn thanh tònh voâ thöôïng, Coù taùm vaïn boán ngaøn öùc ngöôøi, Ñöôïc phaùp nhaõn thanh tònh thuø thaéng. Toùm laïi, truù trì chuùng sinh thò hieän noùi phaùp cho chuùng sinh. Truù trì laø thò hieän noùi phaùp. Laïi coù nghóa khaùc: Truù trì chuùng sinh laø chæ roõ cho bieát taùm vaïn boán ngaøn phaùp trong taâm haønh cuûa chuùng sinh. Truù trì laø chæ roõ khieán nhaän bieát taùm vaïn boán ngaøn phaùp tuï vôùi haøo quang toûa saùng ñem laïi nhieàu lôïi ích. Laïi coøn coù nghóa: Truù trì chuùng sinh ñaây laø chæ roõ phaùp bình ñaúng nôi chuùng sinh. Truù trì laø chæ roõ chuùng sinh bình ñaúng. Phaùp truù trì laø chæ roõ phaùp bình ñaúng. Vaû laïi, ñaây laø chæ roõ hai loaïi Theá ñeá.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.